

Kitab Daniel - Nomer Satus Rong Puluh Siji

Mbukak Kunci Pratandha-Pratandha Ing Dina-Dina Pungkasan: Mangertèni Pituduh-Pituduh Kristus tumrap Wit-Witan ing Mangsa Semi sing Wiwiti Metu Pupusane

Jeff Pippenger
2024-03-07

Kristus nunjukaké marang umat-Né marang wit-witan ing mangsa semi kang wiwit metuk tunas, supaya padha mangertèni “tandha-tandha” lan tegesing “tandha-tandha” ing dina-dina pungkasan.

“Kristus sampun ndhawuhi umatipun supados waspada dhateng pratandha-pratandha rawuhipun lan bingah manawi sami nyumurupi tenger-tenger rawuhipun Sang Raja. ‘Manawa samubarang punika wiwit kalampahan,’ pangandikanipun, ‘mula padha ndangak lan ungakna sirahmu; amarga panebusanmu wus cedhak.’ Panjenenganipun nedahaken dhateng para pandherekipun wit-witan ing mangsa semi ingkang wiwit semi, sarta ngandika: ‘Manawa wit-witan punika wiwit metu godhonge, kowe padha weruh lan ngerti saka awakmu dhewe manawa mangsa panas wus cedhak. Mangkono uga kowe, manawa kowe weruh samubarang punika kalampahan, padha ngertiya manawa Kratoning Allah wus cedhak.’ Lukas 21:28, 30, 31.” The Great Controversy, 308.

“Tandha-tandha” ing dina-dina wekasan katuduhaké déning “tandha-tandha” sing ngumumaké lan nglantaraké mlebu gerakan malaékat kang kapisan. “Tandha-tandha” iku nyakup gonjang-ganjinging langit, nanging Yoèl mratélakaké yèn “tandha-tandha” ing dina-dina wekasan, yaiku dina-dina nalika durakané Israèl bakal digolèki nanging ora bakal katemu, nalika gunung suciné Gusti Allah suci ing salawas-lawasé, awit ora bakal ana wong manca maneh sing bakal ngliwati dheweke, gonjang-ganjinging kakuwatan-kakuwataning langit, uga bakal nyakup gonjang-ganjinging kakuwatan-kakuwataning bumi. Sedhèrèk White mratélakaké béda antarané gonjang-ganjinging kakuwatan-kakuwataning langit lan kakuwatan-kakuwataning bumi.

“Ing tanggal 16 Dhésèmber 1848, Gusti maringi kula sawangan bab gonjang-ganjingé kakuwatan-kakuwatan ing langit. Kula mirsani bilih nalika Gusti ngandika ‘langit,’ nalika maringi pratandha-pratandha ingkang kacathet déning Matius, Markus, lan Lukas, Panjenengané ngasta teges langit, lan nalika Panjenengané ngandika ‘bumi’ Panjenengané ngasta teges bumi. Kakuwatan-kakuwatan ing langit punika yaiku srengéngé, rembulan, lan lintang-lintang. Iku padha mrentah ing langit. Kakuwatan-kakuwatan ing bumi punika yaiku wong-wong utawa panguwasa ingkang mrentah ing bumi. Kakuwatan-kakuwatan ing langit bakal kaguncang déning swaraning Allah. Banjur srengéngé, rembulan, lan lintang-lintang bakal kabedhah saking papan-papanipun. Iku ora bakal sirna, nanging bakal kaguncang déning swaraning Allah.

“Mega mendhung kang peteng lan abot munggah lan tabrakan siji lan sijiné. Langit kabukak lan kasingsal bali; banjur kita bisa ndeleng munggah lumantar papan kang kabukak ana ing Orion, saka kono swarané Gusti Allah rawuh. Kutha Suci bakal tumurun lumantar papan kang kabukak iku. Aku weruh yèn kakuwatan-kakuwataning bumi saiki lagi digoncang lan yèn prastawa-prastawa dumadi manut tatanan. Peperangan, lan kabar-kabar bab peperangan, pedhang, paceklik, lan pageblug iku kang dhisik nggoncang kakuwatan-kakuwataning bumi, banjur swarané Gusti Allah bakal nggoncang srengéngé, rembulan, lan lintang-lintang, lan bumi iki uga. Aku weruh yèn guncangé kakuwatan-kakuwatan ing Éropah iku dudu, kaya kang diwulangaké déning sawatara wong, guncangé kakuwatan-kakuwataning swarga, nanging iku guncangé bangsa-bangsa kang nesu.” Early Writings, 41.

Goncanging langit ing Matius, Markus, lan Lukas nggambarake goncanging panguwasa-panguwasa sing mrentah langit, kaya sing dilambangake déning srengéngé, rembulan, lan lintang-lintang. Kabèh panguwasa langit iki padha kaguncang, lan ngasilake “tandha-tandha,” kang mbukak dalan lan ngumumake gerakané malaékat kapisan. Panguwasa-panguwasa langit mau bakal kaguncang manèh sajroning gerakané malaékat katelu. Nanging ing gerakané malaékat katelu, panguwasa-panguwasa bumi uga bakal kaguncang. Panguwasa-panguwasa bumi iku yaiku panguwasa-panguwasa sing mrentah bumi. Ing tanggal 11 September 2001, sing kaguncang iku panguwasa-panguwasa bumi, dudu langit.

“Saiki ana pawarta manawa aku wis mratelakake bilih New York bakal kasapu déning ombak pasang gedhé? Iki ora tau dakucapaké. Aku wis ngandika, nalika aku nyawang gedhong-gedhong gedhé sing lagi diadegaké ana ing kono, tingkat demi tingkat, ‘Bakal kelakon pemandhangan-pemandhangan kang nggegirisi tenan nalika Pangéran jumeneng kanggo gonjang-ganjing bumi kanthi nggegirisi! Banjur tembung-tembung ing Wahyu 18:1–3 bakal kalakon.’ Sakabèhé pasal kaping wolulas saka kitab Wahyu iku sawijining pepéling bab apa sing bakal tumeka ing bumi. Nanging aku ora nduwèni pepadhang kang mligi bab apa sing bakal tumeka ing New York, kejaba mung aku ngerti yèn ing sawijining dina gedhong-gedhong gedhé ana ing kono bakal dirubuhaké déning puteran lan pambaliking pangwasané Allah. Saka pepadhang sing kaparingaké marang aku, aku ngerti yèn karusakan ana ing donya. Siji tembung saka Pangéran, siji tutul saka pangwasané kang kuwasa, lan bangunan-bangunan raksasa iki bakal ambruk. Pemandhangan-pemandhangan bakal kelakon kang nggegirisiné ora bisa kita bayangaké.” Review and Herald, 5 Juli 1906.

Ing sajarahé para Millerit, salah siji pratandha kang kacathet déning Lukas yaiku “kasangsarané bangsa-bangsa.” Bangsa-bangsa makili kakuwatan-kakuwatan kang mrentah bumi, lan ing tanggal 11 September 2001, saben bangsa ing bumi kaguncang nalika Bilai kaping telu mlebu ing sajarah kenabian. Guncangan kadonyan iku kaawakaké ing Lukas pasal selikur, nanging dudu lumantar ungkapan Alkitab bab kaguncangé kakuwatan-kakuwatan bumi. Iku kaawakaké lumantar tembung, “kasangsarané bangsa-bangsa,” kaya kang tumeka marang bangsa-bangsa ing donya nalika

gedhong-gedhong agung ing New York dirubuhaké. “Kasangsarané bangsa-bangsa” ing kitab Lukas iku yaiku kaguncangé kakuwatan-kakuwatan bumi, lan iku kawujud ana ing sajarahé para Millerit.

“Aku mirsa manawa kakuwatan-kakuwataning bumi saiki lagi gonjang-ganjing lan manawa prastawa-prastawa teka miturut urutan. Perang, lan pawarta bab perang, pedhang, paceklik, lan pageblug iku dhisik gonjang-ganjingake kakuwatan-kakuwataning bumi, banjur swaraning Allah bakal gonjang-ganjingake srengéngé, rembulan, lan lintang-lintang, sarta bumi iki uga. Aku mirsa manawa gonjang-ganjinging kakuwatan-kakuwatan ing Éropah iku dudu, kaya kang diwulangaké déning sawenèh wong, gonjang-ganjinging kakuwatan-kakuwataning langit, nanging iku gonjang-ganjinging bangsa-bangsa kang nesu.” Early Writings, 41.

“Guncanging kakuwataning bangsa-bangsa kang nesu,” iku yaiku guncanging “kakuwataning bumi,” kaya kang kagambarake ana ing sajarah wiwitan Adventisme lumantar guncanging “kakuwatan ing Éropah.” Uriah Smith ngenali apa kang nguncang kakuwatan-kakuwatan ing Éropah ing taun 1838.

“Kados dene mangsa kenabianing kalasangka [kaping 6] iki kawiwitan déning panyerahing kakuwasan kanthi sukarela menyang tangané wong Turki déning kaisar Kristen saka Wétan, mangkono uga kita bisa kanthi sah nyimpulaké yèn pungkasané bakal katandhani déning panyerahing kakuwasan mau kanthi sukarela déning Sultan Turki, bali manèh menyang tangané wong-wong Kristen. Ing taun 1838 Turki kacemplung ing perang nglawan Mesir. Wong Mesir katon banget kamungkinané kanggo ngremuk kakuwasan Turki. Kanggo nyegah prakara iki, papat kakuwasan gedhé Éropah, yaiku Inggris, Rusia, Austria, lan Prusia, mèlu campur tangan kanggo nyangga pamaréntahan Turki. Turki nampani campur tangan mau. Sawijining konferènsi dianakaké ing London, ing kono sawijining ultimatum disusun kanggo diajukaké marang Mehemet Ali, Pacha Mesir. Cetha yèn nalika ultimatum iki dipasrahaké menyang tangané Mehemet, nasib Kakaisaran Ottoman kanthi nyata bakal kacawisaké ana ing tangané kakuwasan-kakuwasan Kristen ing Éropah. Ultimatum iki dipasrahaké menyang tangané Mehemet ing tanggal 11 Agustus 1840! lan ing dina iku uga Sultan ngaturaké sawijining cathetan marang para duta besar saka papat kakuwasan mau, nyuwun pawartos apa kang kudu ditindakaké manawa Mehemet nampik netepi syarat-syarat kang wus padha diusulaké déning wong-wong mau. Wangsulané yaiku yèn dheweke ora prelu sumelang tumrap samubarang kemungkinan kang bisa dumadi; awit wong-wong mau wus nyawisaké katetepan kanggo iku. Mangsa kenabian mau rampung, lan ing dina iku uga pangendhalèn prakara-prakara Mohammedan ngalih menyang tangané wong-wong Kristen, kaya dene pangendhalèn prakara-prakara Kristen wus tau ngalih menyang tangané wong-wong Mohammedan 391 taun lan 15 dina sadurungé. Mangkono bilai kapindho rampung, lan kalasangka kaping nem mungkasi suwarané.” Uriah Smith, Synopsis of Present Truth, 218.

Islam ing bilai kapindho wis ngliwati pucak kakuwatane, kang miturut pangandikaning Allah bakal lumaku telung atus sangang puluh siji taun lan limalas dina. Nanging ing

taun-taun 1830-an Mesir lagi ngupaya ngadegake maneh sawijining khilafah ing Mesir kanthi ancas nerusake jihad gedhe kapindho ing sajarah Muslim. Kamungkinan bakal ana peperangan Islam maneh ndadekake kakuwatan-kakuwatan Éropah gumeter marga wedi. Sajrone pirang-pirang dasawarsa, krisis bab Islam kang murub maneh ing peperangane diwenahi sesebutan déning para sejarawan lan para wartawan ing taun-taun iku minangka “Eastern Question.” Peperangané para anak saka wetan wis kalaksanakake nganti atusan taun marang bangsa-bangsa Éropah, kang nampa agamane saka gréja Roma. Ing taun 1838, “kasangsaran bangsa-bangsa,” kang dipunsebat déning Kristus, mujudake gonjang-ganjingé bangsa-bangsa kang nesu, kang diasilake déning peperangan kang digawa Islam marang bekas Kakaisaran Roma.

“Kanthi [ngeculaké] papat malaékat kang kaiket ana ing kali gedhé Éfrat, aku mangertèni manawa Allah saiki wus arep nglilani papat bangsa utama kang dadi bagéaning Kakaisaran Ottoman, kang sadurungé kanthi muspra wis nyoba ngasoraké Kakaisaran Wétan ing Konstantinopel, lan mung olèh kemajuan sathithik ing nelukaké Éropah, saiki kanggo ngrebut Konstantinopel, lan nyerbu sarta ngasoraké saprateloné Éropah, kang pancèn dadi kasunyatan ing watara tengah abad kaping limalas.” Works of William Miller, Volume 2, 121.

Kasangsarané para bangsa ing carita sing kapacak ing Lukas iku dumadi “kanthi kabingungan; segara lan ombak gumuruh,” lan kanthi “atine manungsa padha semplah merga wedi, lan merga ngentèni samubarang kang bakal nekani bumi.” Kabingungan saka Eastern Question terus ngoncang kakuwatan-kakuwatan ing bumi nganti mlebu ing abad kaping rong puluh, lan pralambang saka kasangsaran mau yaiku “atine manungsa padha semplah merga wedi” lan “segara lan ombak gumuruh.”

“Panyegelan para abdiné Allah iki padha karo apa sing kaparingaké marang Yéhezkièl ana ing sesanti. Yokanan uga wus dadi seksiné panyingkapan kang banget nggegirisi iki. Panjenengané nyumurupi segara lan ombak-ombaké nggero, sarta ati manungsa padha lemes merga wedi. Panjenengané mirsani bumi kaguncang, lan pagunungan kabuncal menyang ing tengahing segara (kang satemené lagi kelakon), banyuné nggero lan keganggu, lan pagunungan gonjang-ganjing marga saka gegembungané. Panjenengané kaparingi pratélan bab wewelak, pageblug, pailan, lan pati kang nindakaké tugasé kang nggegirisi.” Testimonies to Ministers, 445.

Nalika Yohanes diparingi pratélan babagan pameteraian wong satus patang puluh papat ewu, panjenengané nyumurupi kasangsaraning bangsa-bangsa, kaya kang dilambangaké déning segara lan ombak kang gumuruh, lan ati manungsa padha semplah merga wedi, lan iku ya pameteraian kang padha karo sing dipratélakaké marang Yehezkiel ing bab sanga. Yehezkiel diparingi pratélan babagan unsur-unsur internal saka pameteraian iku, dene Yohanes diparingi pratélan babagan unsur-unsur eksternal kang gegandhèngan karo pameteraian iku. Yohanes nyumurupi yèn nesuné bangsa-bangsa ana gandhèng cenenge karo pameteraian wong satus patang puluh papat ewu, lan nesuné bangsa-bangsa iku uga kasangsaraning bangsa-bangsa miturut Lukas kang sacara sajarah diidentifikasi minangka

Eastern Question. Yohanes diparingi pratélan yèn Islam saka Woe katelu iku pratandha eksternal saka pameteraian wong satus patang puluh papat ewu.

“Saiki iki minangka mangsa kang ngemu kapentingan kang ngungkuli tumrap sakehing wong kang urip. Para panguwasa lan negarawan, wong-wong kang ngasta kalenggahan kapitadosan lan wewenang, para priya lan wanita kang mikir saka sakehing golongan, padha ngarahake kawigatosane marang prastawa-prastawa kang dumadi ing sakiwa-tengene kita. Padha nyemak sesambungan antaraning bangsa-bangsa kang tegang lan ora tentrem. Padha mirsani kakuwataning gegayuhan kang wiwit ngrebut saben unsur kadonyan, lan padha mangerteni manawa ana sawijining prakara kang ageng lan nemtokake bakal dumadi—manawa jagad iki ana ing pinggiring krisis kang nggegirisi banget.”

“Para malaékat saiki lagi nahan angin-angin pasulayan, supaya aja ngembus nganti jagad iki dipèngeti bab paukuman cilaka sing bakal nekani; nanging ana prahara sing lagi nglumpuk, siyap njeblug marang bumi; lan manakala Gusti Allah dhawuh marang para malaékat-Nya supaya nglilakaké angin-angin iku, bakal ana kaanan pasulayan kang ora bisa digambarake déning pena apa waé.

“Kitab Suci, lan Kitab Suci mung, maringi pandhangan kang bener babagan prakara-prakara iki. Ing kéné kaweca adegan-adegan pungkasan kang agung ing sajarahing jagad kita, prastawa-prastawa kang wis nglairaké ayang-ayangé sadurungé, déné swaraning tekane iku njalari bumi gonjang-ganjing lan ati manungsa padha semplah merga wedi.” Education, 179, 180.

Ing Lukas pasal selikur, Gusti Yesus niteni “tandha-tandha” kang nglantarake mlebu gerakan Millerit, lan kabèh “tandha” mau, miturut Sister White, wus kasembadan. Lindhu ing Lisboa, dina peteng, lintang-lintang padha tiba, lan karubedaning bangsa-bangsa, kang makili gonjang-ganjinging panguwasa-panguwasa bumi kang kasembadan lumantar Islam ana ing rasa wedi kang kawedhar dening Pitakonan Wétan, kabèh iku wus kasembadan. “Tandha-tandha” Millerit uga nyakup Putraning Manungsa rawuh kanthi méga, kang kasembadan manut tatanan kang bener kaya dene “tandha-tandha” iku kaparingake déning Kristus; amarga sawisé karubedaning bangsa-bangsa rampung kanthi kasirepé kakuwasan utama Ottoman ing taun 1840, Kristus rawuh menyang Papan Mahasuci ing tanggal 22 Oktober 1844, lan nalika Panjenengané rawuh, Panjenengané rawuh kanthi méga.

“Lan, lah, ana Sawijining kang kados Putraning manungsa rawuh kalawan mega-mega ing langit, sarta sowan marang Kang Sampun Sepuhing Jaman, lan Panjenengane kaprenahaken cedhak ing ngarsanipun. Lan kaparingaken dhateng Panjenengane panguwasa, kamulyan, lan karajan, supados sakèhé bangsa, para umat, lan basa ngabdi dhateng Panjenengane: panguwasanipun punika panguwasa langgeng, ingkang boten badhé sirna.’ Daniel 7:13, 14. Rawuhipun Sang Kristus ingkang kaandharaken ing ngriki dudu rawuhipun kaping kalih dhateng bumi. Panjenengane rawuh marang Kang Sampun Sepuhing Jaman ing swarga kanggo nampi panguwasa, kamulyan, lan karajan, ingkang badhé kaparingaken dhateng Panjenengane ing pungkasaning pakaryanipun dados

Pangantara. Rawuh punika, lan sanès rawuhipun kaping kalih dhateng bumi, ingkang sampun dipramalaken wonten ing wangsit badhé kalampahan ing wekasaning 2300 dinten ing taun 1844. Kairing déning para malaékat swarga, Imam Agung kita ingkang ageng mlebet ing papan ingkang Mahasuci, lan ing ngriku Panjenengane ngatingal wonten ing ngarsaning Allah kanggo nglampahi tindak-tanduk pungkasan saking pelayananipun tumrap manungsa—nindakaken pakaryan pangadilan pamariksaan lan nganakaken panebusan tumrap sakèhé wong ingkang kabuktèkaken pantes nampi paédahipun.” *The Great Controversy*, 479.

“Pratandha-pratandha” kang ana gandhèngané karo sajarahé para Millerit ngetipèkaké “pratandha-pratandha” kang ana gandhèngané karo sajarahé wong satus patang puluh papat ewu. Nalika Kristus maringi paseksi kapindho tumrap carita sajarah mau lumantar pasemon, Panjenengané nuding para murid marang “wit-witan mangsa semi kang wiwit semu.” Panjenengané ngandhani yèn nalika wit-witan wiwit metu seminé, kowé padha ngerti yèn kowé wis cedhak karo pungkasaning jagad, lan yèn turunan kang nyeksèni wit-witan mangsa semi kang wiwit semu iku bakal urip nganti weruh swarga lan bumi sirna, ing geni rawuhipun kang kaping pindho.

Nalika wit-witan iku saiki wiwit metokake pucuk, kowé padha ndeleng lan mangertèni saka awakmu dhéwé yèn mangsa panas wis cedhak. Mangkono uga kowé, manawa kowé ndeleng prakara-prakara iki kalakon, padha sumurupa yèn Kratoning Allah wis cedhak. Satemené Aku pitutur marang kowé, turun-tumurun iki ora bakal sirna sadurungé kabèh kalakon. Langit lan bumi bakal sirna, nanging pangandikan-Ku ora bakal sirna. Lukas 21:30–33.

Pitakoné banjur dadi, “nalika kapan wit-witan iku wiwit metu tunasé?” Udan pungkasan wiwit ngeresik ing tanggal 11 September 2001, kang miturut Yesaya iku “dina” saka “angin atos” kagungané Gusti Allah “ing dina angin wetan.”

Kanthi ukuran, nalika Panjenengané nglairaké iku metu, sira bakal padudon karo iku; Panjenengané nahan angin-Né kang atos ing dina angin wétan. Mulane, kanthi iki kaluputané Yakub bakal kasucèkaké; lan iki kabèh wohé, yaiku nyingkiraké dosané; nalika panjenengané ndadèkaké kabèh watu mesbèh kaya watu kapur kang diremuk dadi pecahan-pecahan, wit-witan keramat lan reca-reca ora bakal tetep ngadeg. Nanging kutha kang dikuwatké bakal dadi sepi, lan papan padunungan bakal ditilar lan ditinggal kaya ara-ara samun; ana ing kono pedhèt bakal mangan, ana ing kono uga bakal mapan lan ngrampungé pang-pangé. Nalika pang-pangé wis garing, iku bakal dipathahi; para wanita bakal teka lan ngobongé iku; awit iku bangsa kang ora duwé pangerten; mulane Panjenengané kang nitahaké wong-wong mau ora bakal ngasihi wong-wong mau, lan Panjenengané kang mbentuk wong-wong mau ora bakal nedahaké sih-rahmat marang wong-wong mau. Lan ing dina iku bakal kalakon, yèn Pangéran bakal nggebugi wiwit saka ilining kali nganti tekan kali Mesir, lan kowé bakal diklumpukaké siji-siji, hé para putrané Israèl. Lan ing dina iku bakal kalakon, yèn kalasangka gedhé bakal ditiup, lan wong-wong kang meh sirna ing tanah Asyur, lan wong-wong buwangan ing tanah Mesir, bakal padha teka lan bakal nyembah Pangéran ana ing gunung suci ing Yérusalèm.

Yesaya 27:8–13.

Udan pungkasan wiwit netes alit-alit (kanthi ukuran) ing tanggal 11 September 2001, lan pasulayan bab piwulang udan pungkasan lan piwulang palsu bab tentrem lan katentreman wiwit kadadéan. Sajarah pasulayan iku minangka panggonan ing ngendi pialané Yakub disingkiraké (diresiki, tegesé didamèl panebusan). Sajarah pasulayan iku, yaiku pasulayané Habakuk, minangka mangsa panyegelané satus patang puluh papat ewu, kang dipungkasi kanthi wong Advent Hari Kaping Pitu Laodikia dimuntahaké saka tutuké Pangéran, awit iku, minangka “kutha kang dipageri,” bakal dadi suwung, amarga wis dadi kuthané bangsa kang tanpa pangerten, kang ora nemu sih-rahmat utawa kanugrahan. Ing wektu iku “swara kapindho” saka Wahyu wolulas bakal ngunèkaké slompret gedhé, yaiku slompret kapitu lan bilai katelu, lan wedhus gembalané Allah liyané bakal padha teka lan nyembah ing “Yerusalem”, kang bakal wus dadi gerakan pasamuwan kang menang.

11 September 2001 nandhani manawa generasi pungkasan ing sajarah bumi wis tekan, lan mung wong-wong sing ngenali wit-witan kang wiwit semi bakal nampa udan sing njalari wit-witan iku wiwit semi. Mung wong-wong sing ngakoni manawa Islam saka bilai katelu iku kang nandhani tekané udan pungkasan lan panyegelané wong satus patang puluh papat ewu, kang bakal kalebu ing golongan iku.

“Mung wong-wong sing urip miturut pepadhang sing wis diduwèni bakal nampa pepadhang kang luwih gedhé. Saupama kita ora saben dina maju ing pangwujudan kautaman-kautaman Kristen sing aktif, kita ora bakal mangertèni panyingkapan Roh Suci ing udan pungkasan. Bisa uga iku tumiba ing ati-ati wong ing saubengé kita, nanging kita ora bakal bisa mbedakaké utawa nampani iku.” *Testimonies to Ministers*, 507.

“Kita aja nganti ngenteni udan pungkasan. Iku bakal tumiba marang kabèh wong sing gelem ngakoni lan nampani ebum sarta udan-udan sih-rahmat sing tumiba marang kita. Nalika kita nglumpukaké pecahan-pecahan pepadhang, nalika kita ngregani sih-pangapuntening Allah kang mesthi, Panjenengané sing remen supaya kita percaya marang Panjenengané, mula saben prasetyané bakal kalakon. ‘Sebab kayadéné bumi ngedalaké tunasé, lan kayadéné taman njalari apa kang kasebar ana ing kono tuwuh; mangkono uga Pangéran Allah bakal njalari kabeneran lan pamuji tuwuh ana ing ngarepé sakehing bangsa’ (Yesaya 61:11). Saklumahing bumi kudu kapenuhan kamulyaning Allah.” *The Seventh-day Adventist Bible Commentary*, volume 7, 984.

Kita badhé nglajengaken panaliten punika ing artikel salajengipun.

“Manawa wong-wong sing bisa tetulung ing—ora digugah marang pangrasa bab kuwajibané, wong-wong iku ora bakal ngenali pakaryané Gusti Allah nalika panguwara sora saka malaékat katelu keprungu. Nalika pepadhang metu kanggo madhangi bumi, tinimbang padha maju nulungi panggawéné Pangéran, wong-wong iku bakal kepéngin mbatesi pakaryané supaya cocog karo gagasané dhéwé sing sempit. Dakwartakaké marang kowé yèn Pangéran bakal makarya ing pakaryan pungkasan iki kanthi cara sing adoh banget saka tatanan sing lumrah, lan kanthi cara sing bakal nalisir rancangan

manungsa apa waé. Ana ing antarané kita wong-wong sing tansah kepéngin nguwasani pakaryané Gusti Allah, nganti arep ndhikte uga gerakan apa sing kudu ditindakaké nalika pakaryan mau maju miturut pituduh malaékat sing gabung karo malaékat katelu ing pawarta sing kudu diwènèhaké marang jagad. Gusti Allah bakal migunakaké cara lan sarana kang bakal nduduhaké yèn Panjenengané piyambak sing nyekel kendhali ana ing tangané dhéwé. Para buruh bakal kagèt déning sarana-sarana prasaja sing bakal digunakaké déning Panjenengané kanggo ngleksanakaké lan nyampurnakaké pakaryan kabenerané.” Testimonies to Ministers, 300.